Region Stockholm

Kulturförvaltningen
Avdelningen för strategisk samordning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-02-07

Diarienummer:
KN 2019/582

Handläggare:
Catharina Fogelström

Fördjupat inriktningsbeslut gällande översyn av stöd till ungdomsorganisationer

Ärendebeskrivning

Kulturförvaltningen har ett pågående uppdrag att göra en översyn av stödgivningen till föreningslivet. Som ett led i detta arbete presenteras här ett förslag till konkretiserat syfte och övergripande utformning för stödet till ungdomsorganisationer i syfte att säkerställa dess breda relevans (undantaget stöd till idrotts- och friluftsorganisationer).

Föreliggande ärende är ett fördjupat inriktningsbeslut inom ramen för denna översyn.

Beslutsunderlag

- Föreliggande tjänsteutlåtande KN 2019/582.
- Tidigare inriktningsbeslut gällande översyn av stöd till föreningslivet KN 2017/528 (bilaga 1).
- Regler och anvisningar för verksamhetsstöd till ungdomsorganisationernas distriktsorganisationer (bilaga 2).

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande.

1. Region Stockholms stöd till ungdomsorganisationer utgörs både av ett distriktsstöd ung och ett utvecklingsstöd ung, i syfte att främja aktiviteter och möten mellan grupper samt nya aktörer.

2. Syftet med distriktsstödet ung ska framöver konkretiseras i enlighet med förvaltningens förslag; självständighet, demokrati och deltagande (se förvaltningens motivering för fullständig lydelse av syfte).

3. Två ytterligare syften för det nya utvecklingsstödet ung ska framöver konkretiseras i enlighet med förvaltningens förslag; främja nya aktörer/underrepresenterade i föreningslivet och samverkan (se förvaltningens motivering för fullständig lydelse av ytterligare syfte).

4. Ett samverkanskriterium införs för det nya utvecklingsstödet ung, med krav på att projekten måste utgöra ett partnerskap med flera aktörer för att kunna beviljas utvecklingsstöd ung.

Bilagor: Bilaga 1. Tidigare inriktningsbeslut gällande översyn av stöd till föreningslivet KN 2017/528
Bilaga 2. Regler och anvisningar för verksamhetsstöd till ungdomsorganisationernas distriktsorganisationer

5. Kulturförvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med framtagandet av tydliga kriterier och villkor för distriktsstöd ung och ett nytt utvecklingsstöd ung, i syfte att stödja ungas organisering i Stockholmsregionen, i enlighet med intentionerna som beskrivs i tjänsteutlåtandet. Förtydligandet gäller särskilt att organisationer ska vara icke-exkluderande och rikta sig till alla inom målgruppen barn och unga som delar föreningens syfte och mål. Stödet ska endast avse ungdoms- och social verksamhet. Organisationer som stöds av Region Stockholm ska vara demokratiskt uppbyggda samt bedriva verksamhet förenlig med demokratins idéer och grundläggande värden.

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

I ärendet föreslår kulturförvaltningen att stödet till ungdomsorganisationer framöver ges i två olika stödformer; både distriktsstöd ung och utvecklingsstöd ung, samt föreslår mål för dessa stödformer. Vidare föreslår kulturförvaltningen att ett samverkanskriterium införs för det nya utvecklingsstödet i syfte att främja samverkan samt att arbetet med att ta fram nya tydliga kriterier för dessa stödformer fortskrider.

Dessutom beskrivs en övergripande tidplan för det fortsatta arbetet.

År 2019 motsvarar stödet drygt 21 mnkr som fördelas till 37 ungdomsorganisationer.

Inledning

Region Stockholms stödjer ungas organisering genom stödet till ungdomsorganisationer på distriktsnivå. Målet med det offentligas stöd till ungas organisering är att främja barns och ungdomars inflytande och demokratiska utveckling, att engagera fler barn och ungdomar i föreningslivet samt att stödja barns och ungdomars möjligheter till fritid på egna villkor. (Fritid på egna villkor - Betänkande av Utredningen om vissa frågor om bidrag till ungdomsorganisationer m.m. Stockholm 2009 SOU 2009:29).

En utgångspunkt för Region Stockholms stöd till ungdomsorganisationer är att mottagare ska leva upp till demokratins idéer. Demokrativillkors-utredningens betänkande (SOU 2019:35 Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället) öppnar möjligheter och ger konkreta verktyg att bedöma inte enbart en organisations demokratiska uppbyggnad utan också, och vad viktigare är, att säkerställa att organisationer som erhåller stöd av regionen faktiskt kan sägas leva upp till demokratins idéer.

Bakgrund

Region Stockholms kulturförvaltning har sedan 2013 haft i uppdrag av kulturnämnden att arbeta med en översyn av hela sin stödgivning till kultur-

och föreningslivet. Det grundläggande syftet med att se över stödsystemen är att stöden ska moderniseras och göras mer tydliga och relevanta för att fånga samtidens behov. Inom ramen för detta arbetar kulturförvaltningen med att se över och modernisera distriktsstödet till ungdomsorganisationerna.

Stödet till ungdomsorganisationerna fördelas till olika distriktsorganisationer som i sin tur låter de lokala föreningarna ta del av det, genom till exempel administrativt och organisatoriskt stöd, kvalitetsutvecklande insatser, ledarutbildningar och olika distriktsövergripande projekt. Vid den senaste ansökningsomgången var det 37 ungdomsorganisationer som beviljades distriktsstöd vilka samlat hade 116 449 stödberättigade medlemmar mellan 6-25 år.

Föreningsstöden, som inrättades på 1970-talet, har under åren varit föremål för översyner och genomgått förändringar när det funnits behov och relevans. Stödgivningen till de politiska ungdomsorganisationerna flyttades exempelvis över till landstingsstyrelsen år 2000 och deras stöd blev där mandatbaserat.

Processen att se över distriktsstödet till ungdomsorganisationer har pågått över tid och innehållit flera delar, både viktig utredning/kunskapsinhämtning och ett antal dialoger med målgrupperna i syfte att säkerställa dess breda relevans.

Under våren 2017 togs rapporten *Medborgerligt engagemang och föreningsstöd* fram i syfte att aktualisera och ge underlag för fördjupade diskussioner om den offentliga sektorns roll i relation till ett civilsamhälle i utveckling.

I oktober 2017 fattade kulturnämnden ett första inriktningsbeslut gällande översynen av distriktsstöd till ungdomsorganisationerna där utgångspunkter för den fortsatta beredningen av översynen gavs.

I februari 2018 togs nästa rapport *Distriktens funktion – En utvärdering av verksamheten hos de som beviljats Stockholms läns landstings föreningsstöd till ungdomsorganisationer* fram. Utvärderingen visade att distriktsorganisationerna fyller en mycket varierad men uppskattad funktion för både sina lokalföreningar och sin eventuella riksorganisation. Rapportens analys är att fokus för distriktens användande av regionens stöd bör ligga på att stödja uppgifter som lokalföreningar inte kan utföra själva, exempelvis övergripande samordning och erfarenhetsutbyten, samlade analyser rörande utvecklingsbehov och regionalt påverkansarbete.

Under våren 2018 höll förvaltningen ett första dialogmöte med ungdomsorganisationerna som lyfte nämndens första inriktningsbeslut och diskuterade utredningen om distriktens funktion, på detta möte deltog ca 25 föreningsrepresentanter.

I november 2018 hölls ett andra dialogmöte med ungdomsorganisationerna med workshops kring hur man på bästa sätt kan utforma ett moderniserat distriktsstödstöd till ungdomsorganisationer, på detta möte deltog ca 50 föreningsrepresentanter.

Under våren 2019 hölls ett tredje dialogmöte dit både ungdomsorganisationer som får stöd via dagens distriktsbidrag och andra ungdomsverksamheter och organisationer som idag inte erhåller stöd via Region Stockholm men var intresserade av att diskutera hur man bäst kan utforma ett nytt utvecklingsstöd för unga som stimulerar samverkan i Stockholmsregionen. På detta dialogmöte deltog ca 70 föreningsrepresentanter.

Under den fortsatta beredningen och översynen av stödet till ungdomsorganisationer har även kunskap inhämtats om andra regioners distriktsstöd till ungdomsorganisationer, samt om statligt stöd till ungas organisering.

Därutöver har förvaltningen under beredningen inhämtat juridisk kompetens.

Till arbetet med bidragsöversynen har förvaltningen även knutit till sig en mindre referensgrupp bestående av personer med olika bakgrunder och erfarenheter från både kommun, civilsamhälle och myndigheter som förvaltningen bedömer har goda erfarenheter och relevant input i viktiga frågor kring utformningen av stöden. Referensgruppen har kunnat komma med expertkunskap under översynens gång utifrån sina olika kunskapsområden.

Demokrativillkorsutredningen
Regeringen beslutade den 8 mars 2018 att uppdra åt en särskild utredare att se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor. Demokrativillkorsutredningen lämnade den 17 juni 2019 förslag till ett förtydligat och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer, betänkande SOU 2019:35 Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället.

Demokrativillkorsutredningen föreslår att bidrag inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten,

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Utredningen har också tagit fram en vägledning som ska stödja handläggare på statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter i tillämpningen av demokrativillkoret.

Förvaltningen anser att det är positivt med en tydlig och enhetlig definition av demokrativillkoren att kunna använda vid bidragsgivning och välkomnar Demokratiberedningens betänkande. Offentliga bidragsgivare måste kunna försäkra sig om att bidrag fördelas till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar och därför behövs tydliga demokrativillkor. Tydliga demokrativillkor har också betydelse för tilliten mellan det offentliga och det civila samhällets organisationer. Organisationerna måste kunna lita på att bidragsgivare fattar beslut om bidrag utifrån tydliga och förutsägbara grunder.

Regeringen har under hösten 2019 remitterat Demokrativillkorsutredningen till 155 olika instanser. Förvaltningen avser följa detta arbete och använda resultaten i nästa skede av översynen då kriterierna för stödet ska arbetas fram, där demokrativillkor ingår.

Överväganden

Stödja ungas organisering – distriktsstöd och utvecklingsstöd
Att unga människor fritt kan gå samman, organisera sig och med gemensam kraft kanalisera sina intressen är en förutsättning för en fungerande demokrati.

Syftet med Region Stockholms stöd är att förbättra förutsättningarna för ungas självständiga organisering och inflytande i Stockholmsregionen, vilket i sin tur stärker demokratin.

I ungdomsorganisationer går unga människor samman för att tillsammans engagera sig i gemensamma intressen. Ungdomsorganisationer verkar som demokratiskola, röstbärare, opinionsbildare, och bidrar till gemenskap och tillit mellan människor.

Ungas möjligheter till självständig organisering där unga själva sätter agendan och skapar verksamhet av unga för unga är viktigt för såväl individ, organisation som för samhället i stort. I ungdomsorganisationer föds nya idéer, här formas gemenskap och ett engagemang i ungdomsorganisationer ger unga stärkt självförtroende, kompetens och möjlighet till kreativitet och ledarskap.

För att både främja kontinuitet och ungdomsorganisationers ordinarie verksamhet och utveckling, nå fler och stödja samverkan och nya sätt att organisera sig är förslaget att Region Stockholms stödjer ungas organisering både genom ett kontinuerligt verksamhetsstöd i form av ett distriktsstöd ung, och genom ett projektstöd i form av utvecklingsstöd ung. Det finns goda skäl att både behålla ett långsiktigt, kontinuerligt och moderniserat distriktsstöd

och att inrätta ett nytt utvecklingsstöd som främjar möten mellan unga med olika bakgrund och främjar samverkan mellan olika grupper som vanligtvis inte möts i Stockholmsregionen.

Organisationer som stöds av Region Stockholm ska vara demokratiskt uppbyggda samt bedriva verksamhet förenlig med demokratins idéer och grundläggande värden. Ungdomsorganisationer som stöds av Region Stockholm ska också vara icke-exkluderande och rikta sig till alla inom målgruppen barn- och unga, med undantag för nationella minoriteters organisationer. Stöd till ungdomsorganisationer avser vidare endast ungdoms- och social verksamhet och följaktligen inte religiöst utövande. Av Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) statsbidragsberättigade samfund kan söka för ungdoms- och social verksamhet.

Demografiska rapporter i samband med framtagandet av RUFS 2050 belyser segregationen i Stockholmsregionen. EquiPop 2014:9 från Tillväxt och regionplaneförvaltningen slår fast att offentligt finansierad kultur- och föreningsliv behöver förhålla sig till segregationens utmaningar och i ökad utsträckning medverka till att utveckla demokratiska plattformar och mötesplatser med delaktighet och engagemang, inte minst av och med unga. Här kan ett moderniserat regionalt föreningsstöd till unga med ett nytt utvecklingsstöd bidra till en positiv utveckling och bidra till att motverka segregationen. Stödet till ungdomsorganisationer bidrar även till att förverkliga Kulturstrategi för Stockholmsregionen, inte minst till insatsområde ett som handlar om att öka tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet.

Konkretiserat syfte

Förvaltningens förslag är att det konkretiserade syftet med distriktsstödet ung framöver ska vara:

Självständighet

- Bidraget syftar till att skapa bättre förutsättningar för barn och ungdomars självständiga organisering och delaktighet i föreningslivet.

Demokrati

- Bidraget syftar till att främja barns och ungas kunskap och förmåga att agera enligt demokratins principer och stärka ungas makt över sina egna liv och inflytande i samhället, vilket stärker demokratin.

Deltagande

- Bidraget syftar till att främja utvecklingen av kultur- och fritidsaktiviteter i barn och ungas närmiljö i regionen, som är relevanta för fler och som fler unga kan välja, skapa och ta del av.

Förvaltningens förslag är att två ytterligare syften för det nya utvecklingsstödet ung ska vara:

Främja nya aktörer/underrepresenterade i föreningslivet:

- Bidraget syftar till att främja att nya aktörer med verksamhet för unga i regionen kan utvecklas och nå fler. Verksamheter som riktar sig till unga som är underrepresenterade i föreningslivet prioriteras.

Samverkan

- Bidraget syftar till att främja möten mellan unga med olika bakgrund samt främja samverkan mellan olika grupper som vanligtvis inte möts.

Det konkretiserade syftet om deltagande tydliggör att stödet ska verka för att ungdomar i regionen ska kunna välja meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Syftet är även att bidra till att alla unga ska ha möjlighet att engagera sig i utvecklande aktiviteter i sin närmiljö, känna samhällelig tillhörighet och främja social inkludering.

Förslaget är att det konkretiserade syftet för distriktsstödet; självständighet, demokrati och deltagande även ska gälla för det nya utvecklingsstödet. För detta utvecklingsstöd föreslås två ytterligare syften; att främja nya aktörer/underrepresenterade i föreningslivet och samverkan.

Region Stockholms ekonomiska stöd till ungdomsorganisationerna ansluter delvis till den nationella politiken för det civila samhället (regeringens proposition 2009/10:55) som anger att målet för politiken ska följas upp utifrån principerna självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald.

För att främja möten mellan unga med olika bakgrund samt främja samverkan mellan olika grupper som vanligtvis inte möts, bör ett samverkanskriterium införas för det nya utvecklingsstödet ung. Förslaget är att införa krav på att projekten måste utgöra ett partnerskap med flera aktörer för att kunna beviljas utvecklingsstöd ung. Ett partnerskap är en grupp av aktörer som tillsammans vill utveckla idéer och samarbeta. En samarbetspartner är huvudansvarig för projektet och ansökan.

För att främja kontinuitet, långsiktighet och samverkan överväger förvaltningen att utforma stödet som ett flerårigt stöd. Ett två-treårigt stöd kan ge bättre förutsättningar för stabilitet i projekten och bättre möjligheter för civilsamhällets aktörer att planera, bedriva och utveckla verksamheten tillsammans.

Det konkretiserade syftet om deltagande tydliggör att stödet ska verka för att ungdomar i regionen ska kunna välja meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Syftet är även att bidra till att alla unga ska ha möjlighet att engagera sig i utvecklande aktiviteter i sin närmiljö, känna samhällelig tillhörighet och främja social inkludering.

Region Stockholms arbetar sedan tidigare med att implementera Barnkonventionen i hela sin verksamhet. Detta innebär bland annat att regionen ska utveckla barns- och ungdomars inflytande och att barns bästa ska lyftas i beslut och avtal, verksamhetsplaner och budget. Det innebär också att föreningars verksamhet ska vara öppen för alla och att ingen ska diskrimineras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Stödets storlek
Idag uppgår stödet till ungdomsorganisationer till ca 21 Mkr och beviljas till 37 olika ungdomsorganisationer, som har 1560 lokalavdelningar (föreningar) i regionen, och har 133 668 medlemmar totalt, varav 116 449 medlemmar i bidragsberättigad ålder mellan 6-25 år.

Tidsplan för fortsatt arbete med översyn av föreningsstöd
Kulturnämndens fördjupade inriktningsbeslut är ett underlag för förvaltningens fortsatta arbete.

Under 2020 arbetar förvaltningen vidare med beredning och framtagande av kriterier och villkor till ett remissförslag på ett uppdaterat distriktsstöd ung och ett nytt utvecklingsstöd ung, i syfte att stödja ungas organisering i Stockholmsregionen. Som hjälp har förvaltningen det workshopunderlag som framkommit i den omfattande dialog som förvaltningen har genomfört med berörda ungdomsorganisationer. Planen är att en remissversion med förslag till nya bidragsregler tas upp för beslut i kulturnämnden under senare delen av 2020.

Förslaget till nya bidragsregler skickas ut på remiss till organisationerna under vintern/våren 2021. Bearbetning av synpunkterna och analys av remissvaren, vidare beredning och färdigställande av ett slutligt förslag till moderniserat distriktsstöd och ett nytt utvecklingsstöd för unga i regionen sker under hösten 2021.

Förvaltningens förslag till nya bidragsregler för verksamhetsstöd och nytt utvecklingsstöd färdigställs för beslut i nämnden i slutet av 2021. Eventuella övergångsregler (beroende på omfattningen av de förändringar som föreslås) kan då träda i kraft den 1 januari 2022. Och ett nytt regelverk med distriktsstöd ung och utvecklingsstöd ung kan träda i kraft den 1 januari 2023 fullt ut.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kulturförvaltningen ser inga omedelbara ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.
Eventuella kostnader tas inom befintlig ram.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Catharina Fogelström
Avdelningschef

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Enheten för kultur- och föreningsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-10-02

Diarienummer:
KN 2017/528

Handläggare:
Nina Andersson Tallec
Fredrik Schlott
Margareta Wennerberg

Inriktningsbeslut gällande översyn av stöd till föreningslivet

Ärendebeskrivning

Kulturförvaltningen har i uppdrag att göra en översyn av stödgivningen till föreningslivet. Som ett led i detta arbete presenteras här ramverk för strukturen till en ny utformning av stödet till ungdoms- och pensionärsorganisationer i syfte att säkerställa dess breda relevans (undantaget stöd till idrotts- och friluftsorganisationer, och handikapprörelsens ungdomsorganisationer). Föreliggande beslut är ett inriktningsbeslut inom ramen för denna översyn.

I ärendet föreslår kulturförvaltningen att stödet delas i två olika stödformer samt att nya förtydligande kriterier för dessa arbetas fram. Dessutom beskrivs övergripande en tidplan för det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Stödet till föreningslivet fördelas till olika distriktsorganisationer som i sin tur låter de lokala föreningarna ta del av det genom till exempel administrativt och organisatoriskt stöd, utbildningar och distriktsövergripande projekt. Stödet syftar till ett mångsidigt och rikt utbud i människors närmiljö, barns och ungas utbildning i demokrati, barns och ungas inflytande och delaktighet i föreningslivet, att förebygga ohälsa, möten mellan människor med olika bakgrund, att gynna mångfalden i föreningslivet samt arbete för förståelse och utveckling av kulturarvet.

Föreningsstöden, som inrättades på 1970-talet, har under åren varit föremål för översyner och genomgått förändringar när det funnits behov och relevans. De politiska ungdomsorganisationerna flyttades exempelvis över till landstingsstyrelsen år 2000 och deras stöd blev där mandatbaserat. Ytterligare ett exempel på förändring är att de tidigare stödformerna till invandrarorganisationer och kvinnoorganisationer avvecklades under 2006. Under 2006 inrättades istället ett integrationsstöd och ett jämställdhetsstöd. År 2007 avvecklas integrations- och jämställdhetsstöden som separata stödformer eftersom många ansökningar höll en förhållandevis låg kvalitet och inlemmades istället inom ramen för ordinarie kulturstöd.

Våren 2013 togs initiativ till en översyn av dåvarande kulturstöd och en särskild utredare tillsattes i början av 2015 vars uppdrag var att, efter dialog med

Bilagor:

företrädare för länets kulturaktörer och kommuner, föreslå förändringar av mer principiell och strategisk karaktär för kulturnämndens framtida roll och inriktning samt förorda eventuellt nya och andra prioriteringar av stöd till kulturlivet. De tidigare stödformerna uppgår sedan 2017 i de två nya stödformerna Verksamhetsstöd och Projektstöd. Av tidigare stödformer finns Projektstöd Kultur i vården och Scenkonststöd kvar.

Under 2017 har ett fortsatt arbete pågått inom kulturförvaltningen med översyn av stödet till föreningslivets ungdoms- och pensionärsorganisationer i syfte att säkerställa dess breda relevans. Under våren 2017 togs rapporten *Medborgerligt engagemang och föreningsstöd* fram av konsulten Ida Thomson i syfte att aktualisera och ge underlag för fördjupade diskussioner om den offentliga sektorns roll i relation till ett civilsamhälle i utveckling.

Hösten 2016 gav regeringen Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att redovisa hur de arbetar för att säkerställa att de organisationer som får bidrag lever upp till demokratikriteriet. Utkomsten av denna redovisning, rapporten *Att verka demokratiskt - Redovisning av hur MUCF granskar och följer upp demokrativillkoren för statsbidrag*, kommer att vara av vikt för förvaltningens fortsatta arbete i frågan.

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att kulturförvaltningen får i uppdrag att arbeta med framtagandet av förtydligade riktlinjer och förändrade villkor för stöd till ungdoms- och pensionärsorganisationer i enlighet med intentionerna och med det ramverk till struktur som beskrivs i tjänsteutlåtandet.

Förvaltningens motivering

Förändrade villkor för föreningslivet

Förvaltningen ser många utvecklingsspår som gör det angeläget att se över föreningsstödet så som det fungerar idag.

Demokratiutredningens utredning SOU 2016:5 och Myndigheten för kulturanalys 2015:3 pekar på att dagens unga och framtidens generationer inte kommer att organisera sig enbart som tidigare generationer, utan i hög grad också kommer att söka sig till nya former för aktiviteter. Internet och olika mediala plattformars utveckling och roll i samhället har tagit en betydande plats i ungas liv och kommer med stor sannolikhet få en allt centralare roll i framtiden. Redan idag påtalas av flera föreningar vikande medlemssiffror.

Till detta kan läggas det faktum att distriktsorganisationens roll väsentligt har förändrats sedan stödet initierades. Det går inte längre entydigt att säga att distriktsnivån har den roll den en gång hade. Tidigare hade distriktsnivån en väsentlig administrativ roll mellan det lokala och riksorganisationerna. Distrikten var ett viktigt stöd för de lokala organisationerna, stöttade dem administrativt samt försåg dem med ledarutbildningar och kompetensutveckling. Idag fungerar distriktsorganisationerna på olikartade sätt och deras roll har i vissa fall blivit mer diffus, vilket förvaltningen ytterligare avser belysa. Förvaltningen ser samtidigt en tendens som bekräftar befintliga strukturer av föreningar som redan är starka på den nationella och lokala nivån, och att stöden därför inte i tillräckligt hög grad förmår främja nya aktörer.

Ytterligare en dimension är att samhället utvecklas mot att bli alltmer heterogent, som ett resultat av bland annat urbanisering, migrationsströmmar, ökade inkomstklyftor och en åldrande befolkning vilket också är relevant för Stockholms län - 2014:9 EquiPop: Segregation i Stockholmsregionen, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen 2014. Offentligt finansierad kultur- och föreningsliv behöver förhålla sig till dessa utmaningar och i ökad utsträckning medverka till att utveckla demokratiska plattformar och mötesplatser med delaktighet och engagemang, inte minst av och med unga.

Stockholms läns landsting arbetar även med att implementera Barnkonventionen i hela sin verksamhet. Detta innebär bland annat att föreningars verksamhet ska vara öppna för alla och att ingen ska diskrimineras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Sammantaget ser förvaltningen således flera anledningar att se över det befintliga stödsystemet då det till viss del verkar konserverande och inte förmår fånga samtidens behov.

Grund till fortsatt arbete

Förvaltningen arbetar utifrån intentionen att utforma stödet till ungdoms- och pensionärsorganisationerna i ett ramverk som innefattar bidrag i form av ett verksamhetsstöd samt ett särskilt stöd avsett för att främja aktiviteter och möten.

I syfte att främja integration och interkulturell dialog är inriktningen att verksamhetsstödet utformas så att det kan sökas av organisationer som är partipolitiskt, religiöst och etniskt obundna.

Stödet för aktiviteter och möten utformas som ett stöd sökbart i syfte att främja möten, förståelse, utbildning, utveckling och tolerans. Detta stöd kan sökas av alla föreningar som är uppbyggda och fungerar enligt demokratiska principer och enligt gängse gällande regler för föreningsverksamhet.

Förvaltningen avser förtydliga och konkretisera demokratikriterier och hur bedömningen utifrån dessa görs, samt även titta på kriterier som rör jämställdhet och jämlikhet.

Förvaltningen behöver också arbeta vidare med utformningen av kriterierna för medlemskap, lokalfrågan, egen finansiering, uppföljning av stödgivningen och andra relevanta områden. Det är viktigt att kriterierna är anpassade efter och särskilt tar hänsyn till behovet av att nå nya målgrupper. Särskild hänsyn ska också tas till de nationella minoriteterna.

Tidsplan översyn föreningsstöd

Kulturnämndens inriktningsbeslut är ett underlag för förvaltningens fortsatta arbete.

Under 2018 arbetar förvaltningen fram ett förslag till förtydligade riktlinjer och förändrade villkor för stöd till ungdoms- och pensionärsorganisationer. I arbetet ingår dialog med berörda distriktsorganisationer.

Förvaltningens förslag färdigställs för beslut i nämnd våren 2019.

Förslaget bör sedan gå ut på remiss till berörda under våren 2019. Efter insamlande av synpunkter antas förslaget i sin slutgiltiga form av nämnden hösten 2019.

Nya riktlinjer och villkor kan tidigast införas 2020 (då förmodligen med övergångsregler beroende på omfattningen av de förändringar som föreslås).

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kulturförvaltningen ser inga omedelbara ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden. Eventuella kostnader tas inom befintlig ram.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-10-02

Diarienummer:
KN 2017/528

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Catharina Fogelström
Enhetschef, kultur- och föreningsstöd

Stockholms läns landsting

Kulturnämnden

Juni 2005

Reviderade 2008-01-17
Reviderade 2011-09-20

Regler och anvisningar för verksamhetsstöd till ungdomsorganisationernas distriktsorganisationer

1 Generella kriterier

1.1 Syften

Kulturnämnden vill genom stödet till distriktsorganisationerna verka för ett mångsidigt och rikt kulturutbud i människors närmiljö. Syftet är att verka för barn och ungdomars demokratiska fostran, inflytande och delaktighet i föreningslivet. Kulturnämnden vill förebygga ohälsa och vårdberoende genom att stödja distriktsorganisationerna som i sin verksamhet främjar att de lokala föreningarna når fram till och engagerar barn och ungdomar, socialt och kulturellt missgynnande grupper och grupper med speciella behov. Dessutom genom stödet främja arbete för förståelse och utveckling av kulturarvet.

Med distriktsorganisationer menas föreningar med en egen organisation på distriktsnivå. Lokala föreningar ingår därmed inte i detta begrepp utan ligger på primär kommunal nivå.

1.2 Målområden

Fyra målområden skall verka som riktlinjer för mottagare av kulturnämndens stöd.

1.2.1 Demokrati

Kultur- och föreningslivet är en viktig del i ett demokratiskt samhälle. Kulturnämnden prioriterar regional och social spridning och vill stimulera till mångfald, samhällsengagemang och opinionsbildning. De ungdomsorganisationer som får stöd skall vila på demokratisk grund vad avser både organisationens uppbyggnad och den verksamhet som bedrivs. Det kan t ex handla om att en förenings medlemmar, individuellt eller i form av lokala föreningar, skall ha ett faktiskt inflytande över verksamheten.

1.2.2 Jämställdhet mellan könen

Strävan efter jämställdhet mellan könen skall genomsyra verksamheten. De organisationer som får stöd skall främja jämställdhet genom att båda könen skall representeras i styrelser och andra beslutande organ (undantag organisationer vars huvudsyfte är att arbeta för jämställdhet vilket skall framgå av organisationens stadgar), och arbeta med att skapa lika förutsättningar för båda könen genom jämställdhetsplan, könsuppdelad statistik och utvecklingsarbete. Organisation med 25 eller fler anställda skall ha en plan för jämställdhetsarbete.

1.2.3 Jämlikhet mellan olika sociala och kulturella grupper

Alla människor, oavsett kulturell eller social identitet och ursprung, skall ges möjlighet till delaktighet i samhället. Den organisation som får stöd skall gynna mångfalden i föreningslivet till exempel genom att arbeta med integrationsfrågor och erbjuda mötesplatser.

1.2.4 Tillgänglighet för funktionshindrade

Verksamheten skall vara tillgänglig för alla. Den förening eller organisation som får stöd skall sträva efter detta, både i den fysiska miljön och i information i form av till exempel broschyrer och hemsida.

1.2.5 Övrigt

Kulturnämnden förutsätter utöver dessa mål att den förening eller organisation som får stöd från kulturnämnden arbetar aktivt med miljöfrågor, samt motarbetar all droganvändning i verksamheten.

Målområdena är riktlinjer för organisationens verksamhet gentemot lokala föreningar och skall inte ses som styrning av lokalföreningarnas verksamhet. Det vilar på distriktsorganisationen att ansvara för att målen eftersträvas, samt återrapportera detta i den årliga redovisningen.

2 Villkor

2.1 Allmänt

Kulturnämndens stöd skall användas på distriktsnivå i syfte att utveckla och stödja de lokala föreningarna i deras verksamhet.

Organisationen skall vara självständig och demokratiskt uppbyggd med en verksamhet som inte strider mot demokratins idéer.

Organisationen skall vara öppen och medlemskap för de lokala föreningar frivilligt.

Det individuella medlemskapet i lokal förening skall vara frivilligt och öppen för alla.

Om det finns flera distriktsorganisationer inom Stockholms läns landstings område som tillhör samma stadsbidragsberättigade riksorganisation, skall den organisation vars lokalföreningar har flest antal individuella medlemmar söka landstingsstöd och fördela beviljat stöd mellan distriktsorganisationerna.

Distriktsorganisationen behöver inte tillhöra en riksorganisation.

Distriktsorganisationen skall omfatta minst fem lokalföreningar i minst tre av länets kommuner.

Distriktsorganisation som ansöker om stöd för första gången skall ha bedrivit kontinuerlig verksamhet under minst ett år. Nya organisationer prövas av kulturnämnden i samband med beslut om årsbudgeten.

2.2 Medlemsbegreppet

Medlem är den som tagit aktiv ställning för ett medlemskap i en lokal förening genom betalande av medlemsavgift eller genom en ansökan om medlemskap som resulterar i en underskriven handling

Som medlem räknas endast den som enligt organisationens stadgar ges fullständiga demokratiska rättigheter. Vid redovisning av medlemmar för ansökan om stöd från kulturnämnden, skall endast medlemmar boende i Stockholms län anges.

Är medlemmar registrerade i flera olika föreningar, räknas de som en medlem i redovisningen av antalet medlemmar vid ansökan om stöd.

Den som deltar i s.k öppen verksamhet eller i organisationens sammankomster utan att vara registrerad medlem enligt stadgarna, räknas inte in bland de stödberättigade medlemmarna. Detta gäller också den vars medlemskap är vilande.

Medlem kan definieras på annat sätt. Detta prövas i varje enskilt fall av kulturnämnden.

Organisationen måste upprätta ett system som innebär att revisorer har tillgång till underlag för att varje år kunna kontrollera antalet medlemmar.

3 Stöd till ungdomsorganisationer

3.1 Specifika krav

Ungdomsorganisationen skall

- ha minst 400 medlemmar i åldern 6-25 år bosatta inom landstingsområdet.
- Andelen ungdomsmedlemmar i de lokala föreningarna skall utgöra minst 60 % av det totala medlemsantalet i distriktet.
- om verksamheten är integrerad med moderorganisationen ska den ha separat ekonomisk redovisning och eget konto.

- medlemsavgiften skall vara individuell eller avse familjemedlemmar. Vid familjemedlemskap räknas varje person i ålder 6–25 år som medlem.

3.2 Beräkning av stöd

Verksamhetsstödet består av ett grundstöd och ett rörligt medlemsstöd.

Grundstödets är ett fast belopp vars storlek årligen fastställs av kulturnämnden.

Medlemsstöd utgår med ett visst belopp per år och medlem. Stöd utgår för samtliga medlemmar i åldern 6–25 år. Beräkningen görs utifrån antalet redovisade medlemmar från sista december året innan föregående verksamhetsår. Beloppet storlek fastställs årligen av kulturnämnden.

4 Ansökan

Ansökan görs årligen. Ansökningstid fastställs av kulturförvaltningen. Uppgifterna som ligger till grund för ansökan skall vara hämtade från organisationens senaste avslutade verksamhetsår.

Ansökan skall göras på särskild blankett. Till ansökan skall bifogas verksamhetsplan som beskriver mål, prioriteringar, inriktningar och förändringar. Organisationens stadgar skickas in vid första ansökningstillfället och därefter endast vid stadgeändringar.

I ansökan skall distriktsorganisationen redovisa:
Antal lokalföreningar (juridiska personer) som är medlemmar i distriktsorganisationen
Antal kommuner som organisationen är verksam i
Antal individuella medlemmar i lokalföreningarna
Andel ungdomsmedlemmar 6–25 år av totala antalet medlemmar i lokalföreningarna

Könsuppdelad statistik skall finnas med i ansökan. Statistiken skall omfatta distriktsorganisationens styrelseledamöter (ordinarie och suppleanter), kanslipersonal, lokalföreningarnas medlemmar. Båda könen skall finnas representerade bland styrelsens ordinarie ledamöter (se undantag under målområdena). Finns jämställdhetsplan eller annat utvecklingsarbete i jämställdhetsperspektiv skall detta bifogas/redovisas i ansökan och i den årliga redovisningen. Distriktsorganisationens arbete med jämställdhetsfrågor gentemot lokalföreningarna skall redovisas.

Tillgänglighet för funktionshindrade skall redovisas i ansökan.

Organisation som ansöker om eller beviljas ett verksamhetsstöd på 500 000 kronor eller mer, skall i sin ansökan lämna redovisning om hur organisationen arbetar med miljöfrågor. Organisationen skall arbeta aktivt med miljöfrågorna och bifoga miljöplan eller motsvarande dokument, som fastställts av organisationens styrelse samt även besvara kulturförvaltningens checklista angående miljöarbetet.

Ansökningshandlingarna skall vara underskrivna av ordförande och distriktsorganisationens revisorer. När stödet är större än 4 prisbasbelopp skall en av revisorerna vara auktoriserad eller godkänd.

Ansökan som kommer in efter ansökningstidens slut behandlas inte.

Beviljat stöd betalas ut med 50 % i anslutning till beslut om stöd. Resterande del utbetalas när föregående års redovisning kommit in och godkänts av förvaltningen. Utbetalningsdag bestäms av förvaltningen.

Distriktsorganisationen skall i ansökan och verksamhetsplanen uppge om organisationen söker eller har beviljats annat stöd från Stockholms läns landsting.

5 Redovisning

Redovisning skall göras på därför avsedd blankett. Dessutom skall distriktsorganisationen bifoga verksamhetsberättelse inkl resultat- och balansräkning, revisionsberättelse enligt god redovisningssed samt årsmötesprotokoll. Denna redovisning är villkoret för att få andra hälften av innevarande års stöd. Bristande eller utebliven redovisning kan komma att innebära återbetalningsskyldighet. Av handlingarna skall klart framgå hur landstingets stöd har använts. Medlemsavgifterna skall kunna avläsas direkt ur redovisningen.

På redovisningsblanketten skall organisationen ange vilka som tagit del av verksamheten i form av spridning i länet, målgrupper, antal besökare/deltagare samt statistik indelad på ålder och kön. Dessutom skall det framgå i redovisningen hur man arbetat med jämställdhet, jämlikhet och med tillgänglighet för funktionshindrade.

Verksamhet kopplat till mångfald och integration skall särskilt beskrivas i den årliga redovisningen.

Mottagare av ekonomiskt stöd som överstiger 4 prisbasbelopp ska lämna ekonomisk redovisning som är bestyrkt av auktoriserad eller godkänd revisor.

6 Uppföljning

Varje distriktsorganisation har ansvar för att granska de uppgifter och handlingar från organisationens lokalföreningar som ligger till grund för distriktsorganisationens ansökan om stöd från kulturnämnden.

Kulturförvaltningen gör varje år en fördjupad granskning av ett antal av de distriktsorganisationer som får verksamhetsstöd. Organisationens revisor skall närvara vid denna granskning. Företrädare från landstinget måste ges rätt att ta del av de handlingar som behövs för att kunna granska hur landstingets stöd har använts i verksamheten.

7 Återbetalning

Om verksamhet som beviljats stöd förändras i förhållande till vad som angivits i ansökan skall förvaltningen underrättas. Ändringar kan innebära att hela eller del av stödet skall återbetalas till kulturnämnden. Även vid utebliven redovisning kan hela eller del av stödet komma att återkrävas av kulturnämnden.

Om kulturförvaltningen bedömer att mottagaren av stöd uppsåtligen lämnat fel uppgifter som legat till grund för kulturnämndens beslut om stöd kan polisanmälan ske.